

Noarootsi kool õpetajate poolelt

Käib ringi jutt, et Pürksi küllas asub kool, kus sööklas on linad ning lilled laual. Suured koolid jäävad taolist pilti arvatavasti veel kaua igatsema. Väiksemates koolides sõltub asi ka soovist eseteelist olukorda luua. Kui kooli direktor Laine Belovas poolteist aastat tagasi Noarootsi kooli direktoriks asus, olevat ta pärast nädalast tööl-olekut hakanud oma koolile viiepäevast töönädalat nõudma. Tol korral rahustatud ta maha. Aga juba eelmisel aastal käisid kõik selle poolsaa-

re lapsed ja õpetajad vaid viiel päeval koolis. Tänavusest sügisest on see nii peaaegu kõikjal. . . Siis on veel üldteada, et kooli direktoriss ning kohaliku kolhoosi esimees on ühe pere liikmed.

Oma majandi laste eest makstakse aastas 7000 rubla toiduraha peale. Mitmelapselistele peredele hea palgalis.

Õeldakse muidugi, et uues majas on hea töötada, kohe tõmbub uut ja põnevat välja mõtlema ja võimalusi kasutama. Vanemad pedagoogid arvasid, et elu läheb koolis nii huvitavaks, et nüüd küll

enam ära minna ei taha. Varrasema pinge peale oleks mõnigi teise töö mõtteid heietanud. Olid ajad, veel paar aastat tagasi, mil vaikes maa-nurgas õpetaja ikka hirmul oli: järsku võib rajoonikeskuse või pealinna kontroll sisse sadada ja pähesaamisest pole pääsu.

Aga tänavu pandi Noarootsis kehtima oma väljatöötatud tunniplaan. Vähendati kõigis klassides näiteks üldist matemaatikat kahe tunni võrra. Kel pea võtab ning vaimsed eesmärgid kättesaadavamad, sel tuleb juurde matemaatikat ja geograafiat. Süvatundide ajal on osa lapsi käsitöö-õpetaja juures ametis. Üheksanda klassi kaheksa poissi (sic!) õpivad ühe üldfüüsika tunni asemel ainet nimetusega elekter koduses majapidamises. Kaheksandas klassis õpitakse teist aastat psühholoogiast, üheksandas perekonnaõpetust. Neid annab direktor, kellel psühholoogi haridus. Ajalooõpetaja Aino Okkamaa alustab tänavu eetika-nimelise ainega 5.—6. klassis. See kujutab endast, nagu ta ise ütleb, käitumiskursust, mitte välist, vaid sisemist käitumist, tavaid ning kombeid. Esimeses tunnis jäid mõnedki poisid vahele: kui tuleb toolid ühest kohast teise viia, kes seda siis teevad? «Ühest tunnist piisab, et poisid ootaksid, kuni õpe-

taja koolimaja ukse juurest bussipeatusse jõuab, et talle bussiaustumiseks eesõigust anda,» jutustab õpetaja.

Viieandast klassist on kohustuslikud peotantsutunnid klubitöötaja Liivi ning kunstiõpetaja Alar Uusi eestvõttel, pisemad teevad rahvatantsu. Kehalist kasvatust saavad ka kõik tunni võrra rohkem: «Liikumist peab lastel olema!» lisatakse õpetajate toas mitmes suust korraga.

Lastele vastuvõetavalt hakkab õppealajuhataja ning ühtlasi emakeele õpetaja Selma Holts 5. klassi lapsi ladina keelega tutvustama. Esimesed tunnid tekitasid piisavalt elevust. Igal juhul pidi Linnamäel käima ringi jutt, et mida te seal Pürksis küll teete, et lapsed muust ei räägi kui koolist. Esimesed tunnid on toimunud 8.—9. klassides ka kultuuriloos. Koos rohke kunstiloolise pildimaterjaliga kõneldakse ka piibli seostest kultuuri ja ajalooga. Nendes tundides käivad võimaluse korral nooremad õpetajadki, kuuluvad ju nemad põlvkonda, kes teab piiblist ainult kui pimedusejüngrite koguteost.

Kas lastele liiga palju ei saa? Vahetunnid on seal koolis pikemad, pinget nõudvad tunnid vahelduvad üldharivatega. «Jalutamine vahetunnis on laste dressseerimine,» ollakse seisukohal. Selma Holts: «Ulakate korralekutsumine käib mõõdamises ja

Jaapani moodi: pikk manitsuskõne ja lühike kõrvastvõtt.»

Keeltest veel nii palju, et maakoolides tavalise, saksa keele, asemel alustavad tänavused viieand inglise keelega. Kui tulevaks aastaks päris inglise filoloog tööle saadakse, siis võib jutuks tulla ka süvaõpe esimesest klassist alates, neile, kes soovivad.

Noarootsi kool on Eestirootslaste Kultuuri Seltsi kollektiivne liige, lapsed õppisid juba kevadel, ka seltsi esimehe Ain Sarve käe all, rootsikeelset mängu ja laulu. Kui tõesti tuleval suvel esimene rootslaste grupp poolsaarele suvitama tuleb, oleksid lapsed valmis külalisi tervitama. See asi pidavat ikka meelepä-rane olema, sundima pole kedagi pidanud. Tõenäoliselt hakatakse tihedamalt suhtlema ka ühe Rootsimaal asuva eesti kooliga.

Milline suund Noarootsis peale jääb, milliseks kujuneb oma kooli programm mõne aasta pärast? Tähtis on ärgas vaim ja soov oma õpilastele rahulikus õhkkonnas mitmekesist ja arvestatavat haridust anda.

Anneli AMMAS
Mihhail NAUMOVİ fotod

Fotol istusid õpetajad selles järjekorras: Selma Holts (eesti keel), Kaie Karpa (geograafia), Lii Kalm, Tiina Tõnts, Helgi Kliss (kõik kolm algklassid) ja Aino Okkamaa (ajalugu).